

Helsingin vanhemmat ry HELVARY:n toimintakertomus 2021

HELVARY toimii helsinkiläisten vanhempainyhdistysten yhteistyöelimenä ja kattojärjestönä. HELVARY edistää vanhempainyhdistysten, oppilaitosten, koulujen ja varhaiskasvatuspalvelujen, Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja päättäjien välistä yhteistyötä, sekä edustaa kaikkia koululaisten, opiskelijoiden ja päivähoitoikäisten lasten ja nuorten vanhempia kaupungin suuntaan. HELVARY tuo esille vanhempainyhdistysten ja vanhempien kannanottoja koulutusta ja kasvatusta koskevissa kysymyksissä ja toimii edunvalvojana kuntapäättäjien ja viranomaisten suuntiin.

HELVARYn visiona on olla

- ★ Rohkea reagoija
- ★ Yhteisöllisyyden mahdollistaja
- ★ Tasa-arvon puolustaja
- ★ Hyvinvoinnin edistäjä

HELVARYn toiminta on lähtökohtaisesti yhteistoiminnallista, osallistavaa ja demokraattista.

HELVARY vuoden 2021 teemana oli koronapandemian vaikutukset lapsiin, nuoriin, alueisiin ja vanhempain toimintaan. Pandemiaan liittyvät kokoontumisrajoitukset jatkuivat odotuksista huolimatta merkittävänä koko vuoden ajan. Lähes kaikki kokoukset ja jäsenille suunnatut tilaisuudet pidettiin edelleen etätilaisuuksina. Tilanteen jatkuessa on ollut havaittavissa jäsenistön väsymistä vapaaehtoistoimintaan, ja tarjottuihin tilaisuuksiin osallistumiseen.

HELVARYn vaikuttamistoiminta on jatkunut erityisesti kannanottojen, koulutus- ja jäsentilaisuuksien, jäsenkirjeiden sekä HELVARYn hallituksen ja asiantuntijoiden vaikuttamistyön kautta:

- HELVARY otti voimakkaasti kantaa keväällä Helsingin kaupungin resurssien suuntaamiseen koulutukseen sekä lapsiin ja nuoriin.
- Keväällä käytiin kuntavaalit. HELVARY julkisti toukokuussa lapsimyönteisen kuntavaalisitoumuksen, jonka allekirjoitti lähes 200 Helsingin kuntavaaliehtokasta.
- HELVARY pyrki edistämään koronapandemian aiheuttaman oppimis- ja hyvinvointivajeen tunnistamista ja jo keväällä lasten ja nuorten yksinäisyyden kokemuksia kyselyn ja asiantuntijatilaisuuden avulla. Lisäksi sosiaalisen median aiheuttamat monet vaikutukset lasten ja nuorten elämään ovat olleet vahvasti HELVARYn tilaisuuksissa esillä.
- Kouluihin valittiin uudet johtokunnat syksyllä, ja vanhempain toiminta oli vaihtelevasti mukana johtokuntien perustamisessa.
- Pienten lasten ja varhaiskasvatuspalvelujen tilanne eteni erittäin huolestuttavaan tilaan, ja HELVARY otti asiaan kantaa syksyllä.
- Lisäksi HELVARY on jatkanut vaikuttamistyötä päiväkotij- ja koulurakennusten kunnon parantamiseksi.

Voidaan todeta, että vanhempain toiminta on monissa kouluissa lähes pysähtynyt koronaepidemian aikana, siitä huolimatta, että kouluihin on valittu uudet johtokunnat nelivuotiskaudelle. Olemme tukeneet jäsenyhdistysten aktiivisuutta jakamalla kodin ja koulun yhteistyötä kehittävää konkreettista mallia, ja toivomme mallin avulla edettävän myös niissä kouluissa, joissa yhteistyö ei ole vielä säännöllistä ja avointa.

Koronapandemian jatkuminen on aiheuttanut kuitenkin haasteita tavoittaa laajasti HELVARYn jäseniä erityisesti verkossa järjestettäviin tilaisuuksiin. Osasy jäsenten tavoittamattomuuteen on jäsentietojen päivittämiseen liittyvät haasteet.

1. Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

HELVARY vaikuttaa helsinkiläisiin päättäjiin ja viranomaisiin keskustelemalla rakentavasti, aktiivisesti ja aloitteellisesti sekä tuomalla esille vanhempien näkemyksiä ja vanhempien meille esittämiä huolenaiheita. Keskustelujen lisäksi julkaisemme kannanottoja tärkeinä pitämistämme asioista/epäkohdista sekä välitämme ja tarpeen tullen räätälöimme helsinkiläiseen kontekstiin sopiviksi kattojärjestöme Suomen vanhempainliiton kannanottoja.

HELVARY seurasi aktiivisesti kouluihin liittyvää päätöksentekoa Helsingissä. Vaikutimme myös suoraan kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnan jäseniin, valtuustoryhmiin ja kaupunginhallitukseen tapaamalla yksittäisiä poliittisia luottamushenkilöitä sekä lähettämällä heille kannanottoja, näkemyksiä ja taustatietoa sähköpostitse. Saimme myös päättäjiltä pyyntöjä kertoa näkemyksemme yksittäisissä kysymyksissä. Keräsimme tietoa jäsenyhdistyksistä, laadimme kommentteja ja ehdotuksia.

Julkaisimme seuraavat kannanotot ja julkilausumat:

- Leikkaukset uhkaavat oppilaiden oikeuksia 22.3.2021
- Koulutusleikkaukset on peruttava kokonaan 9.6.2021
- Lasten oikeus laadukkaaseen varhaiskasvatukseen 19.9.2021

Kannanotot löydät kotisivuiltamme osoitteesta www.helvary.fi sekä FB-sivuiltamme osoitteesta www.facebook.com/helvary. Lisäksi nostimme esillemm. lasten oikeuksien viikon 15.11. ja maailman opettajien päivän 5.10.

2. Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

HELVARYn ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan johdon yhteiskokouksia on ollut muutama. HELVARYa on kuultu Mukana-hankkeen ja uusien suurpiirien asukastilaisuuksien suunnittelussa. HELVARYn vaikuttamistyön toimikunta on tavannut uuden kasvatuksen ja koulutuksen apulaispormestarin Nasima Razmyarin. KASKOssa on aloittanut vuoden lopulla uusi toimialajohtaja Satu Järvenkallas. Vuodelle 2022 on sovittu yhteistyön uudelleen rakentaminen.

3. HELVARYn tapahtumat

HELVARY järjesti toimintakauden aikana seuraavat tapahtumat:

- 3.5.2021 Kymmenen askelta kodin ja koulun yhteistyöhön (Riikka Haapalainen)
 - Anne Viitala Vanhempainliitosta esitteli 10 askelta kodin ja koulun yhteistyöhön -mallin
- 4.5.2021 Lasten ja nuorten yksinäisyys – yhdessä yksinäisyyttä vastaan (Tuuli Teljomaa)
 - Prof. Niina Junttila Turun yliopistosta kertoi lasten ja nuorten yksinäisyydestä ja sen syistä sekä seurauksista
 - Joht. kuraattori Anna Perälä Helsingin kaupungilta kertoi kaupungin keinoista ja toimista yksinäisyyttä vastaan
- 1.6.2021 Kuntavaalipaneeli (Sanna Valtonen)
 - Vaalipaneeliin osallistuivat: Johanna Nuorteva (vihr.), Terhi Peltokorpi (kesk.), Johanna Laisaari (dem), Dani Niskanen (kok), Petra Malin (Vas.), Marcus Rantala (rkp), Katju Aro (fem)
- 30.9.2021 Järjestötoiminta verkossa -koulutus (Jenni Korvala)
 - Salla Saarinen Radical Soul Oy:stä opasti toimimaan sosiaalisessa mediassa ja verkossa yhdistyksen näkökulmasta.
- 4.10.2021 Sisäilmatapahtuma (Erja Aalto)
 - Prof. Tuula Putus Turun yliopistosta kertoi mm. viimeisimpään tutkimustietoon perustuvia näkemyksiä sisäilmaongelmien tunnistamisesta ja ratkaisukeinoista

- Lastentautien EL Tiina Tuomela kertoi mm. keinoista sisäilmaoireilevan lapsen ja perheen tukemiseen ja lääketieteellisestä hoidosta ja kuntoutuksesta
- 26.10.2021 Järjestötoiminta verkossa -koulutus (Tanja Pirhonen)
 - Salla Saarinen Radical Soul Oy:stä opasti toimimaan sosiaalisessa mediassa ja verkossa yhdistyksen näkökulmasta.
- 27.10.2021 Kymmenen askelta kodin ja koulun yhteistyöhön (Riina Länsikallio)
 - Anne Viitala Vanhempainliitosta esitteli 10 askelta kodin ja koulun yhteistyöhön -mallin
- 9.11.2021 Lasten ja nuorten somekäytös -koulutus (Riina Länsikallio)
 - Emmi Huhtanen kertoi lasten ja nuorten somekäyttämiseen liittyen yleisimmät somekanavat ja miten vanhempana voi osallistua lapsen some-elämään. Fasilitaattorina Salla Saarinen Radical Soul Oy
- 15.11.2021 Hyvän kohtelun seinä – virtuaalitapahtuma (Jenni Korvala)
- 14.12.2021 Varhain on parhain – suojellaan lapsia netissä -koulutus (Riina Länsikallio)
 - Nina Vaaranen-Valkonen ja Katariina Leivo Suojellaan lapsia ry:stä esittelivät mm. Turvallisesti digiliikenteessä -materiaali

Järjestimme kaksi kyselyä:

- kysely yksinäisyydestä 6.4.2021
- kysely koronaepidemian ajan hyvinvointi- ja oppimishaasteista 19.8.2021

Mediassa olimme esillä muun muassa:

- 19.3.2021 Helsingiläiset ihmettelevät säästöjä, koska kaupunki teki 500 miljoonaa voittoa – rahoitusjohtaja vakuuttelee: Mitään ylimääräistä pottia ei ole <https://yle.fi/uutiset/3-11855950>, pj. Riina Länsikallio
- 24.5.2021 Helsingin kouluille lupailut miljoonat juutuivat kaupungin byrokratiaan – rehtorit eivät tiedä, kuinka monta opettajaa he voivat palkata <https://yle.fi/uutiset/3-11946041>, vpj Sanna Valtonen
- 6.1.2022 Etäopetuksen haitat ja lähiopetuksen turvallisuus punnitaan nyt – STM:n ehdotus jakaa mielipiteet. <https://yle.fi/uutiset/3-12260858> vpj. Sanna Valtonen

HELVARY osallistui muiden järjestämiin tilaisuuksiin / tapahtumiin:

- 8.11.2021 Asukkaiden Helsinki - tilaisuudessa Itäkeskuksessa Pia Lundbom
- 2.12.2021 ITLA:n pyöreän pöydän keskustelu perhetaustan vaikutuksesta lasten koulumenestykseen ja hyvinvointiin Sanna Valtonen

4. HELVARYn työryhmien toiminta

Sisäilmaryhmä

Ryhmä ylläpiti Stadin koulut kuntoon Facebook-sivustoa aktiivisesti ja tarjosi konsultaatiotukea helsinkiläisille vanhemmille sisäilma-asioissa. Ryhmä jatkoi tiivistä yhteistyötä Kaskon, kouluterveydenhuollon ja Kymppin kanssa. Ryhmä keskusteli mm. opetuksen erityisjärjestelyistä ja joustavista oppimiskäytännöistä ja etäopetuksen mahdollisuuksista sisäilmaoireilutilanteissa, väistötilojen suunnittelusta, tulevaisuudesta ja kehityskohdista sekä kouluterveydenhuollosta. Ryhmän jäsen osallistui KD Naisten webinaariin 30.3.2021 aiheena Sisäilmaongelmat päiväkodeissa ja kouluissa. Lisäksi kommentoimme valtioneuvoston Terveet tilat -toimenpideohjelmalla.

Vaikuttamistyön ryhmä

Ks. kohta kannanotot. Lisäksi vaikuttamistyöryhmä tapasi valtuutettuja ja virkamiehiä henkilökohtaisesti ja kävi kirjeenvaihtoa esimerkiksi terveystarkastuksista, koulutiloista, varhaiskasvatuksen tilanteesta, ja palveluverkkoasioista.

Varhaiskasvatustyöryhmä

Varhaiskasvatustyöryhmä valmisteli kannanoton koskien varhaiskasvatuksen vaikeaksi muuttunutta tilannetta.

5. Helsinkiläiset vanhempainyhdistykset

HELVARY on vanhempaintoiminnan helsinkiläinen kattojärjestö ja asiantuntija. Alueyhdistyksiin kuuluu yhteensä 86 vanhempainyhdistystä. Kullakin koulupiirillä on oma alueellinen Facebook-ryhmänsä, joka keskittyy alueen tapahtumiin ja mahdollisiin ongelmiin. Alueellinen organisoituminen lisää yhdistysten osallisuutta ja kohtaamisia yhdistysten, johtokunnan ja alueiden välillä. Alue toiminnan keskeiseksi muodoksi on vakiintunut sosiaalinen media, tarkemmin alueelliset Facebook-ryhmät, joissa käydään keskustelua alueen koulujen ja vanhempaintoiminnan tilanteista.

6. Suomen Vanhempainliitto

Suomen Vanhempainliitto on HELVARYn kattojärjestö, joten HELVARY välitti toimintavuonna jäsenyhdistyksilleen monenlaista tietoa Vanhempainliiton tapahtumista ja lausunnoista ja osallistui itse niihin aktiivisesti. HELVARYn rahastonhoitaja osallistui liiton järjestävävustusta koskevaan koulutukseen.

HELVARYn johtokunnan jäseniä on mukana kehittämässä valtakunnan tason vanhempaintoimintaa. Toimintavuonna 2021 Johanna Laisaari jatkoi Suomen Vanhempainliiton puheenjohtajana ja Sanna Valtonen johtokunnan varsinaisena jäsenenä. Uutena HELVARYn ehdokkaana valittiin Kirsi Sutton johtokunnan varsinaiseksi jäseneksi.

7. Muut Vanhempainliiton alueyhdistykset

HELVARY on verkostoitunut muiden Suomen vanhempainliiton alueyhdistysten kanssa. Säännöllistä keskustelua vaikuttamistoiminnasta ja muista kysymyksistä käydään alueyhdistysten puheenjohtajien facebook-ryhmässä sekä Vanhempainliiton järjestämissä etätapahtumissa.

8. Yhdistys

Johtokuntaan kuuluivat:

- Riikka Haapalainen
- Jenni Korvala
- Pia Lundbom (sihteeri)
- Riina Länsikallio (pj)
- Einari Peura
- Tanja Pirhonen
- Tuuli Teljomaa (rahastonhoitaja)
- Sanna Valtonen (vpj)

Johtokunnan luottamushenkilöinä toimivat:

- Erja Aalto (sisäilma-asiat)
- Leena Ankkuriniemi (jäsenasiat)
- Kirsi Sutton (varhaiskasvatus)

Johtokunta kokoontui vuonna 2021 yhteensä seitsemän kertaa. Pikujoulujen sijasta päädyttiin muistamiseen, jolla jokainen voi hankkia kohtuullisella summalla pikkujoulukerkuja. Kokoukset toteutettiin pääosin etäyhteyksien.